

Nog geen compromis over witwasrichtlijn

Positie advocaten is breekpunt

In hoeverre moet het beroepsgeheim van de advocaat worden ontzien bij de verplichting om witwasvermoedens te melden? Over die vraag proberen het Europees Parlement en de Raad deze weken een compromis te vinden, maar het wil nog niet erg vlotten. Een tussenstand.

Auke Baas

lid van de juridische dienst van het Europees Parlement¹

De Raad drong er bij het Parlement op aan het compromis te accepteren met een verwijzing naar de aanslagen in de VS

In 1999 deed de Europese Commissie een voorstel tot wijziging van de inmiddels tien jaar bestaande Witwasrichtlijn.² De oorspronkelijke richtlijn richtte zich slechts op de opbrengsten van drugscriminaliteit. Zij legde (voor zover relevant) informatieverplichtingen over bepaalde transacties op aan de financiële wereld

Het huidige voorstel heeft tot doel de werkingssfeer uit te breiden tot opbrengsten uit criminele activiteiten zonder meer.

Tevens zou de kring van personen die informatie over transacties verstrekken worden uitgebreid: 'witwassers' maken steeds meer gebruik van niet-financiële ondernemingen. De Commissie stelde in dat kader voor om advocaten³ onder de meldingsplicht van de

richtlijn te laten vallen, maar een uitzondering mogelijk te maken wanneer zij in rechte optraden voor hun cliënt. Het op dit moment op tafel liggende gemeenschappelijk standpunt (compromisvoorstel) van de Raad van november 2000 handhaaft dit grosso modo: advocaten die deelnemen aan bepaalde transacties vallen onder de meldings- en samenwerkingsplicht van de richtlijn. De lidstaten *kunnen* (het gaat hier om een optie) echter bepalen dat advocaten niet onder deze verplichtingen vallen met betrekking tot inlichtingen die zijn ontvangen wanneer zij *'de rechtspositie van hun cliënt bepalen'* of in rechte optreden voor hun cliënt. Het Europees Parlement heeft in april 2001 aangegeven

dat deze bepalingen op gespannen voet stonden met de vertrouwensrelatie tussen advocaat en cliënt. De vrijstelling zou dan ook een verplichting – en geen optie – voor de lidstaten moeten zijn en in de preamble zou moeten worden vastgelegd dat advocaten die zuiver juridisch advies verstrekken, evenmin onder de richtlijn zouden vallen.

Powerplay

Als een patstelling tussen Raad en Parlement bestaat wordt, bij dit type procedure, een zogenaamd bemiddelingscomité bijeengeroepen dat een compromis dient te vinden. De eerste bijeenkomst van dit comité, op 18 september 2001, eindigde na

vijftien minuten met de vaststelling dat partijen teveel uit elkaar lagen. De Raad heeft aan gegeven met deze verdergaande uitzonderingen voor de vrije beroepen, met name de advocatuur, niet te kunnen instemmen. Overige door het Parlement voorgestelde wijzigingen, zoals een uitbreiding van het aantal meldingsplichtige beroepen,⁴ zijn wel onderhandelbaar.⁵ De bemiddelingsprocedure begon overigens onder een ongelukkig gesternte: vertegenwoordigers van de Raad drongen er bij het EP op aan het raadscompromis te accepteren met een verwijzing naar de aanslagen in de VS. In parlementaire kringen ontstond wrevel over de inzet van deze tragische gebeurtenissen als drukmiddel. De procedure is duidelijk beland in het stadium van 'powerplay'. Een werkgroep bestaande uit deskundigen moet thans een compromis voorbereiden.

Intussen tikt de klok door. Het bemiddelingscomité heeft vanaf het bijeenroepen zes weken de tijd om een compromis te vinden. Wordt dit niet bereikt – of het bereikte compromis uiteindelijk niet aanvaard – dan geldt het voorstel als afgewezen.

Wordt vervolgd.

n

Noten

- Deze bijdrage is op persoonlijke titel geschreven.
- Richtlijn 91/308/EEG van de Raad tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld, PBEG 1991, L 166/77.
- Idem voor notarissen, bedrijfsrevisoren, externe accountants en belastingadviseurs.
- Handelaren in edele metalen, kunsthandelaren, verkopers van luxegoederen, veilingmeesters, geldtransportbedrijven.
- Zie *Agence Europe* 20 september 2001, item 18.